

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „50 a
Egyes szám 5 Kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény feladás, Völgység, hirdetés, közértesítés, szerkesztésbe bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben
TRIPOLDI K. LAJOS és JÓZSEF KÁROLYY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában és postahivatalok útján.

Hirdetési díj
Négy hasábol poszt. sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a díjazás-
hirdetéseknél külön szerződés a leg-
olcsóbb ártól vésztetik fel.
Bélyegdíj minden külföldi kiadás-
sáért 30 ar.

„Nyitlér”-ben megjelenő közle-
mény minden poszt. sora 30 kr.

Hirdetéseket felvételre a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZSIGMOND-
MAN E. könyv. kiadásában is.

Név nélkül vagy bérmentetlennel
békítendő hirdetések nem vétel-
nek figyelembe.

Kéziratok visszaküldésének
adatnak.

A városok.

(E. L.) Egy nemzet közművelődési haladása főképp városainak fejlődésével áll kapcsolatban. A városok fejlődése egyidejűleg okot és okozatot képez. Okozatot, mint a kulturális haladás tünete, okot, mint a kulturális haladást rohamosan gyorsító tényezőt.

Az a politikus tehát, aki kormányzatának kulturális céljait elérését tűzte ki, a városok fejlesztését minden erővel kell, hogy elősegítse; aki viszont elhanyagolja, háttérbe szorítja a városokat, hiába hangsúlyozza a kultúrát, az nem igaz barátja sem a kultúrának, sem a demokraciának.

Igen természetes, hogy örömmel üdvözljük a rendezett tanácsú városok értekezletét, valamint az értekezlet kezdeményezését azon indítványát, hogy a városok minden 3 évben kongresszust tartsanak, érdekeik előmozdítására kifejlesztendő szolidaritás céljából.

Egyet sajnálunk csak, s ez az, hogy a köztörvényhatósági joggal fölrüházott városok kihagyattak a mozgalmából. Vajjon kevésbé sérti-e a szab. kir. városok önkormányzati jogát a köztörvényhatósági törvényjavaslat, mint a rendezett tanácsú városokét a közértekezlet?

Vajjon nem kellett volna-e a sz. k. városoknak is felszólalnia a köztörvényhatósági jog szabadság korlátozása ellen? S vajjon, a speciális körülményekről nem szólva, nem szolidaritás-e az összes hazai városok kulturális, nemzeti és főképp közgazdasági érdekei?

A városok mozgalma teljes súlyjal és megfelelő tekintéllyel csak akkor fog bírni, ha ahhoz csatlakoznak a sz. k. városok is, sőt ha azok megragadják az őket megillető vezérszerepet.

A városok feladata az új középosztály megteremtése, vagy a mennyiben már csirái megvannak, erősítése.

A társadalomban egy veszélyes lézag támadt. A régi középosztály meggyengült és megfogyott. Csak a keretek vannak meg, de a betöltés ma már lehetetlenné vált. A középosztály meggyengülése folytán hatalmasodik az arisztokrácia és fenyegeti az 1848-iki szellem demokratikus vívmányait. A társadalmat csak az átalakuló középosztály mentheti meg a visszahatás fokozódó

befolyásától. Ez átalakulás természetes talaja a város.

A nemzet jogosan várhatja e nagy tényrt a városoktól, mert már is tekintélyes erőt képviselnek.

Hazánkban van 25 szab. kir. és 118 rendezett tanácsú város. E városokban lakik 2 143 000 lélek, a népesség 15.6%-a.

E városoknak hivatalosan megállapított cselekvő vagyona 201 millió forintot képvisel, mely összegből a fővárosra 62.8 millió forint esik. A pótadón kívül a bevételek 17 millióra rugtak, és többnyire tisztán kulturális célokra szolgáló kiadásai 21 millió forintot meghaladnak.

Ezzel szemben hazánk 1822 nagy és 10,870 kis községének vagyona 99 millió forintot, bevételeik 10-7 millió forintot, kiadásai 16.4 millió forintot tettek. A vagyon, a kulturális erő, az áldozatképesség és áldozatkészség tehát túlnyomóan a városokban összpontosul már ma is.

Bebizonyított továbbá már több ízben, hogy a magyar faj asszimiláló ereje leginkább a városokban nyilvánul és hogy a hazánkat lakó népek közül, a jelen korban csak a magyar faj bír városalkotó képességgel.

A népesség szaporodása is a városokban a legteljesebb. Míg a legutolsó népszámlálás adatai szerint hazánkban a népesség 1870-től 1880-ig összesen csak 1.44%-kal, 225,781 lélekkel szaporodott, addig a 143 város lakossága ugyanazon időszakra szaporodott 208.165 lélekkel, vagyis 10.2%-kal. Majdnem az észlelt egész szaporodás tehát a városok lakosságára esik.

Ha ezen tényekkel szembe állítjuk a városok politikai és társadalmi súlyát, a legfeltűnőbb aránytalanságot kell konstataálni.

Az összes választók közül jutott 1884-ben a megyékre 736,514, a városokra 105,095. A képviselők közül a városokra 41. A megyékben tehát 1800, a városokban 2300 választóra jut egy-egy képviselő. A politikai befolyásnál még kisebb a városi lakosság társadalmi befolyása. Hány esetben tapasztaljuk, hogy egy-egy megyei hatalmas érvényesít akaratát egy egész város közönségének érdeke ellenében.

A városok érdekei csak voksok árán vétetnek tekintetbe és már most a voksokat sem akarják jóakarattól függővé tenni, hanem az új közigazgatási javaslatokban konfiskálni készülnek az önkor-

mányzati jogmaradékokat, hogy politikai függőségünk még jobban biztosítható legyen.

E visszas, e méltatlan helyzetből a városok csak úgy szabadulhatnak, ha szervezkednek.

A polgári osztály jövője saját kezében van.

A városok lépjenek egymással szolidaritásba és szövetkezve harcoljanak a nemzeti kultúra és gazdasági felvirágozás eszméiért.

Ne futkossanak nagy urak kegymosolya után, hanem támaszkodjanak saját meglevő erejükre. Érdekeik kielégítése akkor nem a nagy urak asztaláról hulló morzsa képeben fog történni, hanem meg lesz azért, mert jogosult és azért, mert megillető politikai súlyukat, mint szervezett, számottevő politikai tényezőket, latba vetni képesek.

Országgyűlés. A törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat feletti nagy arányú általános vita tegnap vette kezdetét a képviselőházban. A fekete táblára nem kevesebb, mint 33 képviselő íratta fel magát a szószó. A vitát Dárday Sándor előadó figyelemmel halgatott indokoló és tájékoztató beszéddel nyitotta meg, melyben a törvényhatóságok közjogi állását jellemezve, az önkormányzati és állami adminisztráció természetéről szólt, a mint az nálunk és Angliában tapasztalható. Majd a Grünwald féle felfogással szembeállítva azt fejtegette, hogy a javaslat a történeti fejlődés útján halad s a javaslatra a közigazgatási bíróságnak kellend majd következő. Vegül a javaslat egyes fontosabb intézkedéseit méltatta, ajánlvá elfogadásra a javaslatot. Utána Tisza Lajos gróf beszélt természetesen a javaslat mellett, bár a tisztviselők kinevezésének barátja. De elfogadja a javaslatot mégis, mert az adminisztráció javítása a cél, melyre a javaslat is törekszik. Utána Grünwald Béla tartott nagy beszédet melyben egyebek közt azt mondá, hogy Franciaországot centralizáció tekintetében felülmúltuk; hogy a tisztviselők választása nem egyéb, mint az adott jogok frívól kijátszása — a főispán által. Nem választás ez, mondá, hanem „erőszakos, önkényes kinevezés.” A tisztújítás: „undorító eljárás”; alaposan tönkre tettük a hatalmat is, a szabadságot is, mert a kormány gyenge, a szabadság mégis túlságosan korlátozva van. Concludat aztán oda, hogy állami és nemzeti érdekek védelmére alkalmas tisztikart csak kinevezés útján lehet állítani. Természetesen nem fogadják el a javaslatot. Vegül Vámos Béla általános szempontokból beszélt a javaslat mellett. Ezzel az útes véget ért. Ma folytatja a ház az általános vitát.

A forrongó Balkán. Athéni maganhírek szerint a Delyannis-kormány végre formálisan beadta lemondását. Trikupisz a fővárosba érkezett

só fog az új, a békekabinet megalakításával megbízni, mert Trikupisz mindig éppen az ellenkező politikát követi, mint Delyannis. Ez utóbbi háborút akart, minek folytán ellenállása a békepolitika híve. Delyannis törekvesei teljes hajóterést szenvedtek s helyet kénytelen engedni az ellenkezőnek, mely Görögország külpolitikáját vissza fogja a békés mederbe terelni. Valami sok dicsőséget az elmúlt hónapok nem igen hoztak a régi hellének invadálóiak. Tegeeri és szárazföldi haderejeik, pénzügyeik, közigazgatásuk, szóval egész állampolgárunk olyan hasznavehetetlennek bizonyult, több havi fokozott készülődés dacára olyan nyomorúságos sereget tudtak talpra állítani, hogy valóban hállára kötelezzék Európának, a miért a háborút, melyben tönkre verettek volna, megakadályozta.

Noha a fegyverszünet már lejárt, a Bulgária által Szerbia részére tett engedmények dacára a szerbek, mindkét ország becsületének megfelelő békekötése helyett, katonai tüntetéseket visznek végbe a bolgár határon. Ennek következtében kiadott a parancs, hogy a keletroméli összes behívott csapatok Sophiába induljanak, hova Sándor fejedelem is visszatér, hogy a határra menjen.

Szegényedünk.

Motto: „Pusztulunk, veszünk!
Mint oldott kőve szét,
[hall nemzetünk.]
Tompá.

(I.) Hogy Magyarországnak — magyar fajú nepe, — kiválóan pedig magyar gazdalközönsége szegényedik, erről azt hiszem, senki nem kételkedhet már ma jogosan; mert eltekintve a szerencsének egyenlő kegyenczein, kik közül egyik, véletlen nagy örökséghez jutva — mint hamvaiból feltámadt főújszura el, — másikkal sikerült — bármi áron egy gazdag öreg kegyét meggyerni, s így hirtelen beugrott nem urnak, csak gazdag embernek: ezek mind kivételes körülmények, melyekre azt mondjuk: egy fecske nem csinál nyarat!

De nézzük meg a becsülettel és szorgalommal élő, verejtékgöngyök közt munkában fáradó roppant tömteget magyar gazdánkunk! És mit tapasztalunk? Nem azt e, hogy pusztulunk, veszünk! A halhatatlan emlékü költő tollából — tudjuk — mikor folytak e szavak; tudjuk, hogy erkölcsi jelentőségét bírtak akkor; de reánk is alkalmazhatók ma, s anyagi, szöszérieti értelmök van.

A szegényedés — az anyagi súlyedés — általános; mágnási birtokok, mint apró falusi paraszttelkek vagy el- vagy bérbeadvák egyes úrsorásoknak; am azok közt, ha van egy fenkölt lélek, kibem még őseinek nemes vére buzog, megtörténik, hogy nem képes túlélni a szegényt, emez idegen hazát keres, tul messze teugenen! Kik sem egyiket, sem másikat nem teszik: küzdenek a nyomorral, mely naponta nagyobb mérvet ölt.

Ama titkos írók még mindig nem jelent meg, mely a végzet könyveben emberi szem által olvashatólag beírna s élénk tárná: mi lesz e szerencsétlen viszonyoknak vége?!

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Az első nyomtatott vers.

— Irta: Bihari Kálmán. —

Aikonyodik. Hosszu sorban rohan Rétfalva fútczáján hazafelé a kiezhezett nyáj, szörnyű visítással, óriási porfelleget verve maga után. A falu kuvaszai utána erednek a futó hadnak, a visítás és ugatás oly hármóniába vegyül össze, a melynél összehangzóbbat semmiféle veterán zenekar nem tudna produkálni.

Mindez azonban nem mulattatja Vári Gyula barátunkat, az otthon vakációzó fiatal teológust. Nyugtalanul jár fel s alá házuk előtt, bizonyosan valakit vár.

— Milyen sokáig érkezik az a level-hordó! morogja magában. Pedig a mai számban benne kell lenni! Már két hónap óta ígerteti a szerkesztő a közlést. Hanem a mai számhoz előérzetem van. Csak az a vén János érkezik már.

Végig bálul a kanyargós utcán, a merő János bácsiuk kellene érkeznie, a ki a közlekedési politika első és egyetlen tényezője Rétfalván, hűségesen hordozván a leveleket a szomszéd mezővárosi postahivatalból. Nem gondolja meg Gyula barátunk, hogy ilyen meleg nyári délután bajos valami nagyonsietni a szegény embernek, a ki még Szolferiánál kapott sebet, és azóta folyvást sántít a ballábára. Nem is adta volna magát másképen

erre a naplopó mesterségre. El is fátad, tel is melegsik az ember; jól esik betérni egy ital vinkóra a „Büfelejtő”-be, vagy egyet szundítani a szőlőskert garádjá mellett.

De ne tartsuk Gyulát sem igazságtalannak, nagy oka van a türelmetlenségre. Talán szerelmes levelet vár? Ilyen fiatal embertől az sem volna halálos bűn.

Oh nem. Van valami, a mi a szerelmes levélnél is nagyobb nyugtalaniságot okozhat. Az első nyomtatott vers! Milyen nagy szó ez a kezdő poéta előtt! A muzsának első csókja, eljegyzés a jövő dicsőségével. Édes vigasztalás anyai sok keserű „szerkesztői üzenet” után. Hiszen melyik fiatal diák életében ne lett volna olyan édes, boho korszak, a melyben jól esett költőnek almodnia magát? Gyulát se nevéssük ki ezért. Hát ki nyerte el a mult évben is az önképző-körben a balladára kitűző pályadíjat? Kinek versét szavaltak a márczius 15-diki ünnepélyen? Nem csuda, ha ő is neki fogott a szerkesztő urak díldözésének, — melyikünk nem követett vala el annak idejében hasonló merényleteket? Gyula is sokszor megkapta maga „üzenetét”, — azok a gyöngédelem, elfáult keblű szerkesztők, azok a szellemi basák nem értik meg az ifju szív lángoló érzelmeit. Vegre a „Rozsabokor” szerkesztője, a ki nagy barátja a kezdő poétáknak, mert azoknak nem kell még holmi prózai honorarium, hanem csak az égi dicsőség, boldogga tette Gyulát e mennyei szóval: „közölhető.”

Es épen a „Rozsabokor” az a lap, a melyet otthon a faluban a Gyula mamája is

járat, s a mely ennélfogva körutat tesz az egész falu „intelligenciája” között. Milyen nagy lesz majd az öröm, meglepetés otthon! Ah hiszen ha az egész világ dicsóit is bennünket, egy kis szerető kör előismerése teszi eddessé ezt a dicsőséget. A nagy Napoleon beszélte, hogy világrázó győzelmei között legjobban eszt neki az a gondolat: mit beszélnek róla külföldjén, az ajcciói kis házakban? De hát a fölemelt pohár és az ajak, a szerkesztői ígért és a közlés között még nagy távolság van. Gyula is sokáig várta a vers megjelenését. Az iskolai évek is vége lett, hazakerült az édes otthonba, csak a „Rozsabokor” nem akarta kihajtani az ő poétai bimbóját.

Ez a magyarázata a Gyula türelmetlenségének. Ma kell a lapnak megérkeznie s a mai számhoz előérzete van.

Vegre előtűnik nagy porosan, fátadtan a János bácsi torzonborz alakja, kopott katonakabátban, fityegő metállával a mellén. A mint betordul a nyitott kapun, a két komodor, a „Dráva” meg a „Száva” duhós rohamot intéznek ellene. Az előlépet Gyula alig győzi elverni a czerberusokat, kivált azt a farkasszörű Szávát.

— Ejnye téasurf, be hamis két kutya, ez az egyik, — panaszkodik János bácsi.

— Mi jót hozott, öreg? kéri Gyula. De feleletet sem vár, a mint meglátja a gyalogposztás hóna alatt a rozszaszíj borítékot. Kikapja a lapot, pillanat alatt felbontja s végigfuttatja kíváncsi szemeit a hasábolon.

Ah, csakugyan itt van! Ott ragyog a

költemény alatt vastag betűkkel nyomtatva: Vári Gyula.

Egy tekintettel átfutja a kis költeményt, szeméi csillognak az örömtől és büszkeségtől. Milyen szép ez a vers, így nyomtatásban! Elolvassa kétszer, háromszor, pedig könyv nélkül tudja minden betűjét. Ugy esik lelkének elmerülni ez új, ismeretlen érzés gyönyörében mint az Olympos isteneinek eshetett a nektár, szürcsölése, midőn földi kalandjaikban kifáradva pihenni tértek fényes hazájokba.

János bácsi gyakorlott szemé észreveszi, hogy az urf valami jó hirt olvas az újságból, nem állhatja, hogy meg ne kérdezze:

— Talán megint agyon puffantották a muzsika császárt?

— Nem biz azt, János bácsi, hanem menjen be a konyhába, mindjárt gondoskodom, hogy egy kancsó jó bor mellett kipihenhesse magát.

Elrendezvén a János dolgát, Gyula egy perczig habozni látszik, majd hirtelen rágon-dolva magát, kezében a lappal eltávozik.

A harmadik szomszédban lakik a jegyző ur, oda lep be az ifju. Látszik, hogy otthonos itt, egyenesen a kertbe tart. Tudja ő, kit hol kell keresni ilyenkor.

A virágok között csinos ifju lányka munkálkodik. Vidám, piros arczán, mosolygó feketé szemében a tiszta, derűt, ártatlan kedély tükröződik. Régi ismerősöként siet Gyula elé s kezét nyújtja neki.

— Isten hozta Gyula, mi jót hozott nekem?

Vagy látnok sirunkat, melybe a magyar elebb-utobb temetkezik, vagy látnok egy derengő sugárt, mely osztatna rémes homályunk ködét! E bizonytalan s kínzó állapot, mi a gazdalkozósságot általában győtri — kétségtelen — nem élet, csak tengés, vergődés, minél bizony nem sokkal rosszabb a halál!

Nem viszketegeből írok, nem is csak azért, hogy úres lapot töltssek be; hanem mert fáj a lelkem, hogy így veszni látom a magyart. Tudom azt is, hogy soraimmal semmit nem használok: mit banja a tenger habzó dagály, bármilyen irányban folydogál is a beleszaladt csergő patak! vagy mit törődik a bérceken uralgó óriási vihar — a völgy ölében lengő gyenge szellő? neki nem ártat, szelesely munkájában akadály lenni képtelen! Azonban ha így van is, azért egy figyelmes észlelő ma néma nem lehet, mert valóban megrendítő a termelő közönség mai helyzete! Tényekkel állunk szemben: egy legközelebbi heti vásárra szegény nálat közé került — apró termelők — mint tehetők, háton emeltek be válogatott krumpit s vékáját alig tudták 20 kreit eladni. — Ime, talán bevételi díjat megkapta! de hát az évi munka, földhaszonérték adózásai, ruházat, éhletes stb. így értékesítés mellett honnan kerül elő? — Kiseb, mint nagyobb magtárak már jó része fresek, de a zseb is az! Hát meg aratás után a gazdalkodás kezelei költsége, talán tanítás, humanisztikus szent cziok, hazai ügyek pártolása stb. honnan teik ki? Dehát jönön egy csapásos év — mert az sem ritkaság — akkor még aratás utánra sem számít-hatni. Telve minden penzintézet, — mondják a pénz emberei — köcsönt kell venni! De ez a legrosszabb tanács a világban, a ki egyszer adós lett, az a polyp szálat közé került, honnan többé nem szabadul. Annál sokkal okosabb kit már az orvénny sodor, ha maga eladja, ha van még mit, s a kormány karjai közé dobja magát: ker es kap megelhetést! Igen! dehát minden bukott gazda hivatalt sem kaphat, mert annyi nincs! Mi lesz hát belőlünk? Mi is szűtte a szerencsétlen helyzetet? vagy mi-féle tényezők folytak be e nyomorult állapot megrementésére?

Nem akarok ez alkalommal a kérdés politikai oldalával foglalkozni, szívesen elhalgatom a választ, a melyben ez talán a mai kormány álláspontjával áll, nem kívánom taglalni a befolyást, mit tett e helyzet megrementésére — a hibás és tevesztett közjogi elveken épült vámszerkezeti művelet, — azon eszközöket is mellőzöm, melyek az európai közpiacról napjainkban leszorították terményeinket, kivitelüket nehezítve és drágítva; mert hiszen újat ugy sem mondanék. Ezáltal egészen más mezőre lepek, magukban a gazdalkodók keresem a hibát!

A gazdalkozósság helyzetének javítására, egy szebb jövő megrementésére — már több évek előtt — lángeszű és lelkes bajnokok, tekintélyes fők léptek fel; az eszme nagyszerű volt, a lelkesedés tüze fellobogott; az ige maig sem vált testté. Nagy kár!

A hegyaljai szőlős gazdák helyzetének javítására megszűletett a közpince kezelei eszmeje; felkarolták, abba hagyták, ma is cs semmi! Azért az egész hegyaljai szőlőbirtokosság kénytelen egynehány lengyel schafrockos szeszélyéhez alkalmazkodni! Még szerencse, ha jön és megveszi! Tapasztalásom szerint.

Az életermelők helyzetének javítására, megszűletett ismét a közmagtárak eszmeje; ez is elaludt szépen! A magyar ember ter-

mészere: szalmatű! És most valljuk meg, ha volna is mit eladni — egynehány zsidó faktor szeszélyétől függ az egész gazdalkozósság.

A városok memoranduma.

A rendezett tanács városok küldötti febr. 27-én befejezték értekezletüket a községekrol szóló törvényjavaslat fölött. A javaslatra vonatkozó módosításokat terjedelmes memorandumba foglalták össze. Az emlékirat egy példányát P e c h y Tamás képviselőházi elnöknek, másik példányát Tisza Kálmán miniszterelnöknek nyújtották át.

Több rendezett tanácsú város, a mely a gyűlésen nem képviseltette magát, sürkönyivel jelentette ki az eddig történt megállapodásokhoz való csatlakozását.

Az értekezlet által elfogadott emlékirat, mely meg fog küldetni a képviselőház minden tagjának, kivonatossan így hangzik:

Minden nép, különösen a mai időben, városiban éli kultúrelétét. S ha ez általában áll, ugy neveli nálunk a városok jelentőségét még azon jellemvonás is, hogy ók a magyarországi központjai, bástyái és előőrsei. A városok nevezetes szerepe és hivatása méltányoltatott hazánkban mindenkori az Arpád-házi királyoktól kezdve a legújabb időkig és azok fejlődésének előmozdítására a városoknak mindenféle kiváltságok adományoztatnak, és csak sajnálunk kell azon irányt, mely a helyett, hogy az egészszéges politikai és társadalmi élettel bíró és nagy haladást tanúsító nagyobb városaink succsessuait szaporította és a nagyobb városra való fejlődés első feltételét képező szabad mozgás lehetőségét még több helységnek is nyújtotta volna, szomszagt a nem minden dicsőség, nekülkül mulu sz. kir. város közül az önálló törvényhatóság jogától megfosztott. Az önálló törvényhatóság joggal felruházott városok gyarapodásának összehasonlítása a rendezett tanácsú városok fejlődésével mutatja, hogy városaink fejlődésének utjából el kell haritani egy akadályt, mely gátolag hat, mihelyt a város bizonyos fejlődési fokot elert, vagyis a megye fennhatósága alól ki kell szabadítani mindazon városainkat, melyek az önkormányzat terhet vagyoniilag elbírnák, s meg van bennök a városi élet elemi eleitel bíró városok érdekeinek nem felelhet meg a megye lassu mozgása, negyedevüként tartott közgyűléseivel.

Az itt kifejtettek alapján azon nézetünknek adunk kifejezést, hogy a városok a megye fennhatósága alól felszabadíttassanak s azok önkormányzati hatásköre lehetőleg kibővíttessék.

Az időszaki választás a szolgálat érdekeivel ellentétben állván, a kinevezés pedig ezeknek színten nem felel meg, a városi előjárásának életfogytig tartó választása mutatkozik legcélszerűsőbbnek, mint a mely a két előbb említett rendszer hátrányaitól menten, azoknak előnyeiket magában egyesíti. Életfogytig megválasztandónak nemcsak a jegyzőket és orvosokat, hanem az egész tisztikart tartjuk, mert mindazon idők, melyek ezen tisztviselők állandóságát javallják, legalább is ugyan azon mérvben fennforognak a többi tisztú állásokkal is.

S nem tudjuk helyesebbi az országgyűlés közigazgatási bizottságik azon javaslatát, hogy a rendőrkapitányok a főispánok által neveztesenek ki, nem idegenkedünk azonban attól, hogy a rendőrség, miként a fővárosban, ugy a többi városokban államosíttassék.

— Oh hogy mondhat ilyet, Irénke? vág szavába sértődöt érkezőnyeggel az ifju.

— Nem is azért mondtam... engesztelt Irénke, kezét nyujtva fele.

Ott állnak szemben egymással; a tisztá, ifju vonásokon az igaz érzélem boldog ragyogása ömlik el. Mennyit beszélgetnek meg azután! A fiatal költő szíve megnyílik, olyan lelkesülten tud beszélni azokról a fényes, merész legvátrakról, édes ábrándokról, a melyek mind csak egy gondolat közöl csoportosulnak: hogy méto legyen ahhoz, ki e tördérvitág királynevelő választott. S a leányka oly hitte, odaadással hallgatja...

Alig veszik észre, hogy beesteledik; Gyulának haza kell sietni, hanem előbb megéri, hogy a költeményt emlékül le fogja írni Irénke számára.

Ottthon a nagymama türelmetlenül várja már. Ott ül a jó öreg asszony a nagyszobában, a régi jó karos székben. A legkisebb unoka, a kis öt éves pöske Jolánka, játszik bábuival mellette a földön, de addig nem nyugszik, míg föl nem kapaszkodhat nagyanyja díbe.

— Olyan régen várlak, édes Gyulám, olvass valamit a mai újságból.

Gyula leül az ábiak mellé s olvasni kezdi a „Rózsabokr“-t. De csak nem tudja rávenni magát, hogy a saját költeményét elolvassa. Kezdi restelleni a dolgot, hiszen most már az egész világ megduhadja, hogy ő szerelmes. Elolvass hűségesen minden hymenhit, halálózást ugyis ezek érdeklik a nagymamát legjobban.

Ezalatt bejön Váriné asszony is, a Gyula édes anyja, a kertben volt elfoglalva egész késő estig, — csak akkor megy jól a dolgot, ha maga is jelen van a lusta cseledek közt.

— Ne rontad már a szemedet, édes fiam, nagyon sötét van. Várj, mindjárt lámpát gyujtok. Magam is ugy vágyom kissé megpihenni s az újságot átolvasni.

A lámpa csakhamar barátságos fényt vet

A tisztikar értelmi színvonalának emelése, s ez által a közigazgatás javítása érdekében kívánatosnak mutatkozik, hogy a r. t. városok az egyes tisztú állomások elnyerését az egyes törvények által előírtak magasabb minősítéshez kötni, s azt szabályrendeletileg megállapítani feljogosításának, ellenben minthogy a városi tanács közfunkciókat végez, s ily természetű működése bizonyos alakíságot feltételez, már az egyöntetűség érdekében is szükségesnek mutatkozik, hogy a tanácsban szavazattal bíró tisztviselők a törvény által kijelöltesse, és ily szavazati joggal csak a polgármester, a rendőrkapitány, tanácsnokok, főjegyző, rendes fizetéses jegyzők, ügyészek, árvaszéki elnökök, számvevő, orvos és mérnök ruházttassanak fel.

A tisztviselő-életfogytig tartó választása általunk vallott szükségének egyik folyamánya, hogy az egész tisztikar ugy mint eddig, általános szavazattöbbséggel választassék.

A virilis, mint a választói jognak meghatározott által való gyakorlását, megengedhetők nem tartjuk, a törvényjavaslat eme újítását eljetteti kerjük.

Nem helyesebbnek és az érdekeltséget kizáró felülvizsgálás eszméjével összeegyeztethetőnek nem tartjuk a törvényjavaslat azon rendelkezését, hogy a városi képviselők választását rendezett tanácsú városokban az alispán, illetve az alispán által megbízottak, mint választási elnökök vezetik a törvényjavaslat azon határozmányával, mely szerint a választási eljárásra vonatkozó paraszok megvizsgálására hivatali igazoló választmány elnöke ismét csak az alispán.

Kívánatosnak látjuk, hogy rendezett tanácsú városokban általában a cselekvő és szenvedő választási jog az országgyűlési képviselő választói jogosultsághoz köttessék, másrészt ép ugy miként a képviselőtestületnek választott tagjaitól, a virilistáktól is az irni és olvasni tudás megköveteltessék, illetve annak nem tudása a disqualifikálás esetei közé felvéttessék.

A város közbizalmait (pl. vám, regale) bérleket, valamint a nem magyar honosokat a képviselőtestületből szinten kizárandóknak véljük.

A községi illetőség feletle fontos kérdésénél okvetlenül megkövetelendők tartjuk, hogy miután a huzamos ideig tartó lakás a községi illetőség szerzésére alap ad, ez csak a község tudtával és beleegyezésével engedtessek meg, mely célból a lakás bejelentésének közzétettse kimondandó lenne.

A törvény a fegyelmi eljárást szabályozó részében kívánatosnak tartjuk, hogy a polgármester mint főnök a rendbűntetéseket valamennyi tisztviselővel szemben alkalmazhassa, s ezen rendbűntetéseket a városi nyugdíjalap javára fordíttassanak.

A rendezett tanácsú város nagy községé válo alauulásának egyik feltételéül azt is kimondatni kerjük, hogy a tisztviselőknél alkalmaztatásuk idejére jói igényeik teljes kielégítést nyerjenek. A megyei törvényhatóság beaalkozási jogának tulsagos kiterjesztését látjuk a 26. §. azon rendelkezésében, mely szerint fehévas nekül beavatkoznak a város belügyeibe, ha azt „a közigazgatás vagy a közbiztonság érdekei követelik.“ és a 28. §. 3. pontjában, a fennálló szabályrendelet megsemmisítését illetőleg, mert mig az első ürügyet enged e címen a legnagyobb visszaélésekre s az önkormányzat teljes megsemmisítésére, addig a másik felhatalmazza, hogy a törvényhatóság tagjaira nézve megterhelhetéssel járó városi, különösen a jövedelmet bizto-

sított szabályrendeleteket, a város érdekeinek tetemes csorbításával eltörölheti. S ez oknál fogva ezen szakaszok elejétől különösen kerelmesszük.

Végül a felfolyamodási határidők az egész tvben a legvilágosabban meghatározandók.

Helyi hírek.

* Főgondnok-választás. A helybeli ref. egyház főgondnoki tisztségére javában folytak a szavazatok. Eddigél Szűcs István nyug. törvényszéki bíró s a megy. tud. akademia tagja 800, Simonffy Imre polgármester pedig 15 szavazatot kapott. Így a Szűcs István megválasztása bizonyosnak mondható.

* Márczius 15. Hazai történelmünknek legdicsebb napját: márczius 15-ét, ez évben is kegyelettel ünnepli meg a főiskola lelkes ifjusága. Hogy az ünnepeiy minél impozansabb legyen, arra nézve megtörténtek az előkészületek. A honvédtemetőben Szabolcska Mihály, 4. th. és „D. N. E.“ főmunkatársa fog alkalmi beszédet mondani, Kővenczy Dénes esküdt felügyelő pedig hazafias költeményt szaval, — a kollegium előtti körörszálánál pedig Csapó Peter 1. th. fog szavalni. Csak önmagát tiszteli meg az ifjuság, midőn kegyelettel áldoz e napon.

* A felolva-ókról. A jövő csütörtöki felolvasó estejele Dr. Kenezy Gyula ur felolvasása — „Az álatok szellemi tenetességéről“ szólo dolgozatát, utána pedig Gaspar Imre ur olvas „Az öngyilkosságot, mint korunk egyik tünetet“ cím aatt. A kör jegyzője.

* Megszüntetett sajtóper. K. Nagy Endrénék Jéket Ferenc ellen indított, s a debreczeni kir. törvényszék előtt márczius 13-ára tarajlásra kitűzött sajtóper — beszünetelt.

* Nagy Vincze, színházunk új igazgatója, már alarta városunkkal a szerződést, s e hó 16-án Debreczenbe érkezik. Nyári állomás helyül Nyiregyháza t kapta meg s ő fogja megvívni a mármáros-szigeti új nyári színikort. A városunkban epitenő nyári színikörre nézve megkezdte a tárgyalásokat, ugy, hogy reményünk van rá, hogy 1887-ik év nyarán Debreczenben is lesz nyári színikör.

* Színház. Tegnap este két rovid, mulattató vjgátek került színpa. Az elsőben („Az elküeyeztetet ferj“) Follinus znet és Demidortt kell kiemelülnök, a másodikban pedig („A kölcönkért feleség“) Zilahyt, Bodrogj Linát és Tollagit. — A Kieffer William eröművész társulatának mutaványai közül a skót tánc kereszt ért, — legjobb volt a kausuk embernek: Mr. Charlesnek mutaványa és a legyes komikus tánc. A kötléanczosnó különösen gyenge volt. Közönség csekély számmal jelent meg. Follinus znet a mai jutalomjátékára ismételtén felhívjuk a közönség figyelmét.

* Fáy Szeréna a nemzeti színház tragikai művésznője a mai gyors vonattal jön Debreczenbe, és már holnap megkezdé három esteire terjedő vendéglátását, első föllepte „Stuárt Mária“ czimszerepe, további föllepése ki van jelölve: „A z ember tragédiaja“ — ban Éva, és „Borgia Lucretia“ czimszerepe.

* Templomépítés. A czepléd utcán építendő új ref. templomhoz tegnap szállított be az első székér téglá, ma pedig 14 székér hordta a téglát. Az építést tehát minél előbb meglehet kezdeni.

* Failletmény. Figyelmeztetjük mindazokat, kiknek polgári fiamtenyhez joguk van, hogy azt f. hó 7-ig váltsák ki, — mert ezen

sorokat, talán az óvalami régi idő, köteleledeit emlek, talis volt ilyen, ő is ábi laha...

Mint literata e korolta. Elmagyarázt szükségese a kezdő kalmányozása; ezt ha írók, azért aztán oly eszméjűek, azért jaik. Gyula köszönte szentül meg volt gyogyó szem sokkal h embert, mint a világot. A jegyző ur p véu, mouda Gyulára jezte örömet, hogy R bízott serteiről s nevezetes, immar e tehettséget is adott a hogy századok mulva jön mind a faluak, itt született a nagy Igy töit el a b boldogabb napja ifju Mikor a társas nyugalomra vonut, G mámorosan tért szob válna meg aludni! I olta, rózsaszínű papír költeményt Irénke sz Azután átredta n Álmódjál, fiatal többé életében ily örök, földi érdekek relemről; álmódjál szorujáról, a melyet saját lelkek kizűo k guny és az irigység. Majd felebredsz sokára!

Gyula meglehetősen elfogultan nyujtja át a lapot.

— Nézzé csak Irénke, nem talál-e a mai újságban valami?

A leányka kiváncsian veszi át a „Rózsabokr“-t, s a mint beletekint, meglepetve kiált fel:

— Nini, hát maga írta ezt? Oh, ezt mindjárt elolvasom.

És az olvasás alatt szép arca még pirosabbra válik. Hiszen annak a dalnak minden sora visszacsendül az ő szívében is. Megérti azt a titkos, édes gondolatot, a melyet elmondani olyan nehéz és érezni mégis oly boldogság. Megérti, ki az a szeretett eszménykép, a kiről az ifju költő „A távolból“, a nagy világ zajából emlékezik, a kinek imádott képe az első szerelem varázsától körülugorva lebeg lelke előtt:

„... Oh, hallom édes hangodat, Mosoly fénye rám ragyog, S bár oly messze tér választ el, Örökre ott veled vagyok.

Ott jár lelkem a szellőben, Mely arczodat körülleugi, S mig csókot lop ajkaidra, Te azt hiszed, nincs ott seki...

Hallja szived dobogását, Sohajoddal elbeszélget, Elmondja, hogy soha, soha Nem szeretek mást, csak téged...

— Milyen szép, — mondja elmélázva a fiatal leány.

— Csakhogy kegyed szépnek tartja, kedves Irénke!

A kis leány arczára pajzán mosoly derül.

— De mondja csak, kihez írta ezt a szép verset. Bizonyosan valami városi szép kisasszonyhoz.

időtől kezdve kedvezni ki fa.

* Hirtelen halál! a honvéd-tisztikar ke jel javában mulatott, hűdés érte s azonnal volt, — népes család.

* Népesedés. A 27-ig terjedő het ala I. Ref. r. m. t. u. s. any, — törvénytelen — 30. Halvaszületett 19 pár II. Ev a n g. 1 leány. III. R. ó. m. nyes 1 leány, törvényesül — 3. Halvaszüle — o. Elveszülettek 6 lyet ha összevessük (21) a szaporodás=1

* Halálözások hó 27 ig terjedő idő sünkban: Komlósi M. Szendrei Ferenc, 5 Rózsa Sándor, 42 é. hály, 56 é. r. k. agy. e. ref. aggkór, Süti Kovacs? ref. halvasz ref. tögölör, Vértési Erdélyi Andrásné, Szepesi Mária, 5 h. r. Pal, 46 é. ref. tudóg. 1 h. ref. velez. gyen halvasz. leány, Schirf aggkór, László Sánd Szűcs Mihály, 60 é. Ferencz, 42 é. ref. t. ref. öngyilkos, Tóth görcsök. Bekessy J. agyiból. — Meghaltak

* Dalestély. A folyó hó 4-én azaz 6 a korona szálóban sora következé: 1. D tól. 2. Népdalegyel Népdalegylet Lányi új szállás Kreuzerő b-er Károlytól. 6. Falt Népdal fűzér Lányi H leg Huber Károlytól.

* Az ismeretlen tatja az embert a biz naszosok elkeseredés meg a vádoltak m menyti a mulatott nyenke, a ki megszok kezett; „A Jézus b iztos ur, hát n (t. i. az urával), mi a s a s z o n y l!“ (E varba jött a jamba megjegyzést tett e na Egy iparos vádolta kamaszt, hogy meg könnyen elviselte vol nek ugy se vette has van: A szökővény i tartotta gazdájával a ben csalásokat követ — Hát mit csin — Tegnap regg házamba tojást szok nevenben kicsalt egy — Hát még? — Az én kor veg czukrot, a mit fizetni.

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

Ennyi derült k nasz fölvetett, a p szökővény személyl

időtől kezdve kedvezményes áron nem adatik ki fa.

* Hirtelen halál Nyilas Ferencz, a bonvéd-tisztakar kedvelt vendégőse, az éjjel javában mulatott, midőn egyszerre agyszélhűdés érte s azonnal meghalt. Nyilas 54 éves volt, — népes családot hagyott maga után.

* Népesedés. A febr. hó 21-től febr. hó 27-ig terjedő het alatt született városunkban I. Református: törvényes 6 fiú, 18 leány, — törvénytelen 2 fiú, 4 leány, — együtt =30. Halvaszületett 2 leány. Összesültek 19 pár II. Evangélikus: törvénytelen 1 leány. III. Római katolikus: törvényes 1 leány, törvénytelen: 1 fiú, 1 leány, együtt=3. Halvaszületett 1 leány. IV. Zsidó — o. Elveszültek összes száma =34, melyet ha összevesszünk az ehaltak számával (21) a szaporodás=13.

* Halálozások. A febr. hó 21-től febr. hó 27-ig terjedő idő alatt meghaltak városunkban: Komlósi Mária, 2 é. ref. tüdőgümör, Szendrői Ferencz, 50 é. ref. tüdőgümör, Róza Sándor, 42 é. ref. tüdőlob, Lesku Mihály, 56 é. r. k. agyuta, Kovács Mihály 70 é. ref. agykór, Sütő István 44 é. ref. veselőb, Kovács? ref. halvasz. leány, Sári Péter, 3 é. ref. tüdőlob, Vertesi Jánosné, 62 é. szivbaj, Erdélyi Andrásné, 26 é. ref. tüdőgümör, Szepi Mária, 5 h. r. kath. béhurut, Vácsi Pál, 46 é. ref. tüdőgümör, Greisger Mária, 1 h. ref. vesz. gyengeség, Fuzessy? r. kath. halvasz. leány, Schirf Ábrahám, 75 é. zsidó agykór, László Sándor, 1 h. ref. béhurut, Szűcs Mihály, 60 é. ref. tüdőlob, Miskolczy Ferencz, 42 é. ref. tüdőlob, Toby Imre 20 é. ref. agykór, Tóth Julianna, 1 éves, ref. göröcsök. Békessy János, 3 es fel éves, ref. agylob. — Meghaltak száma=21.

* Dalestély. A debreczeni dalestély által folyó hó 4-en azaz csütörtökön este 8 órakor a korona szalóiban megtartandó dalestély műsora következő: 1. Dalnemesen Thern Károlytól. 2. Népdalegyveleg Zimay Lászlótól. 3. Népdalegyveleg Lányi Ernőtől. 4. Granadai eji szallás Kreuzertől. 5. Otthon vagyok Huber Károlytól. 6. Fajú végén Washingtonól. 7. Népdal fűzér Lányi Ernőtől. 8. Népdal egyveleg Huber Károlytól.

* Az ismertető jel. Sok humor mulattatja az embert a biztosok szobájában. A panaszosok elkérésében, vagy dühében, hát még a vádoltak körmöntfont eszjárásában mennyi a mulattató! A multkor egy menyecske, a ki megszokott az urától, ugy védkedett: „A Jézus áldja meg magát biztos ur, hát mit csináljak vele (t. i. az urával). mikor nem való nekik a szaszony!” (Képzhetni, mennyire zavarba jött a jámbor panaszos.) Mulatságos megjegyzést tett a napokban is egy panaszos. Egy iparos vádolta be inasát, egy 18 éves kamazst, hogy megszóktotta tőle. Ezt még könnyen elviselte volna, mert a léha gyerekek ugy se vette hasznát, hanem egyébj tájvan: A szökevény inas annyiban mégis föntartotta gazdájával a viszonyt, hogy a nevében csalásokat követett el!

— Hát mit csinál? Kérdi a biztos.
— Tegnap reggel egy assz onyól, aki a házamba tojást szokott behordani, a piacon a nevemben kicsalt egy frtot.
— Hát még?
— Az én kontómra vásárolt egy süveg czukrot, a mit persze nekem kell megfizetni.

Egy derült ki eddig s miután a panasz fölvetett, a panaszos tollba mondja a szökevény személyleírását. Magas, sápadt,

sorokat, talán az ő szívében is megmozdult valami régi idő, kötelesség és megcsókás által elfeledett emlék, talán eszébe jutott, hogy ő is volt ilyen, ő is ábrándozott így valaha, valaha...

Mint literatus ember, a kritikát is ő gyakorolta. Elmagyarázta az ifjunak, hogy milyen szükséges a kezdő költőnek a klasszikusok tanulmányozása; ezt hanyagolják el a mai fiatal írók, azért aztán oly közönséges, alantjáró az eszméjárauk, azért nincsenek nagy gondolatjaik. Gyula köszönte az okos tanácsokat, noha szentül meg volt győződve, hogy egy pár ragyogó szem sokkal hamarabb költővé teszi az embert, mint a világ minden Horacziusa.

A jegyző ur pedig torkát megköszönlvén, mondta Gyulára egy ékes diktációt. Kifejzte örömet, hogy Rétfalva, mely eddig csak hízzott serteiről s verekedő legényeiről vala nevezetes, immar egy nagyokra hivatott írói tehetséget is adott a világnak — és kívánta, hogy századok múlva is emlékeztében maradjon mind a faluak, mind az ország-világnak: itt született a nagy költő Vári Gyula!

Igy tölt el a boldog nap, Gyulának legboldogabb napja ifju életében.

Mikor a társaság eloszlott s a család nyugalomra vonult, Gyula a boldogságtól szinte mámorosan tért szobáckájába. Dehogy tudott volna még aludni! Először is ír asztalához ült, rózsaszínű papirt vett elő, s lemásolta a költeményt Irénke számára.

Azután átírta magát édes álmainak.

Álmódjál, fiatal költő! Sohassem lesz többé életedben ily tiszta örömed. Álmódjál örök, földi erdekek által meg nem zavart szerelemtől; álmódjál a dicsőség örökzöld szorujáról, a melyet még nem sárgítanak el saját lelked kedélye, nem tép meg a guny és az irigység.

Majd felebredsz, kiábrándulsz te is nem sokára!

csupasz képi gyerek, kék szemekkel, rossz fogakkal.

— Hát ismertető jele van-e? kérdi a biztos.

A panaszos gondolkozik s hirtelen felöltik az agyában valami.

— Van annak.

— Micsoda?

— Előre hajlik a füle, mint a jófajta malacznak.

Es ezzel a fotografiával indultak utnak az Andrásook az elpárolgott inast nyomozni!

* A honvédegyet tanczvigalma. Az 1848-9 évi debreczeni honved-egyet a „Korona” vendéglőben folyó 1886-ik évi márczius hó 15-én este 7 órakor zárta. A tanczvigalmat rendez. Belépt-jegyek szemelyenkint egy forintjával előre is várhatók Dané István, Mayer Ferencz és ifju Pájer Jozsef urak kereskedésében, a tanczestély napján pedig a pénztárnál a tiszta jövedelem a 13 honved ruházata költségei fedezésére fordítatik, melynek folytán felkerjük a nagyérdemű közönséget, miszerint feutemlített jöteknözelt tanczestélyünkön minél tömegesebben megjelenni kegyeskedjék. A felfizetések köszönettel fogadtatnak s annak idejében nyilvánosan közöletnek. Sebess György ur enök. Izletes etelek, itaok pontos és jutanyos kiszolgálata-sárol, jó zeneről, cukrászatról gondoskodva van.

* Gyászrovat Nehai Kertész István, a deur. fugetleusegi part elnökének s a part megaloktojanak özvegye, vasarnap este jobb letre szenderült. Ferjét tehát rövid idő múlva követte a sirba. A régi jó magyar gazdaszonyok mintaképe ma d. u. 2 órakor — nagy részvét mellett — temették el, a nagyhatvautczai temetőbe. Béke hamvaira!

* Dr. Sárosy Lászlót, városunk egyik kiünő orvosát, ma dele.öt, midőn betegéit latogatta, szélhűdés érte: Még ma reggel a betegségek semmi nyoma sem volt rajta látható, s a gyászeset annál nagyobb részvétet keltett minden körben. Dr. Sárosy László 45 éves, — állandó orvos a szinhazi, vasúti, es mentelepi szemelyzetnek. Állapota igen aggasztó.

* Találtatott. Feigenbaum Mór kisvárad-utczai lakos leánya, a kisuj-utczai mészárszék előtt egy kezi tárczát talált, melynek tartalma: 1 karika, és 1 koves aranygyűrű, 6 darab reskontó, s kisebb összegű aprópénz. Tulajdonosa — kellő igazolás mellett — a III-dik kerületi alkaptányaságnál átveheti.

* Lapunk mal számához van mellékelve Lichtenstein es Klekner debreczeni vaskereskedő cég üzletvételei körleleve, melyet különösen is ajánlunk t. olvasóink figyelmébe, mint városunk kereskedelmi forgalmának ujabb gyarapodását, jelző orvosdecses körülményt, a menyiben a nevezett cég új tagja ifj. Lichtenstein Jozsefur, az országzserte ismert Lichtenstein József miskolczi vasárú nagykereskedő fia, tekiutelyes tokevel jött a debreczeni piacra, es atya nagyszabásu üzletével fennálló összeköttetése es az általi támogatatas folytán nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a nevezett deureczeni vas kereskedő cég a mai viszonyok minden körülményeinek teljese megfelelhessen es vévőt a legfigyelemremetöbb előnyökben részesithesse.

* Elfogott tolvajok. A Kovács Lajos cseledeje: Lőrinczy Julianna által elkövetett lopás ügyében a törvényesek az előnyomozást elrendelte, s Nagy János vizsgáló bíró egy a nevezett cseledeit, mint czinkos-társait vizsgálati fogságba helyezte, mely a III. ker. alkaptányaság által maud a három egyenre nevezte foganatosítottat. Vadiottak 400 frt készpénzket eltolvajlást már beismertek. Rádörsegunkek dicseret illeti a gyors eljárásért, mert az első lopás febr. 1-en törtent, a jeleentes febr. 19-en tetetett s pár nap múlva a tettesek kézrekerítetttek s a törvényeseknek átadattak. A tetteseknél 100 frt készpénz megtaláltatott, így remélhető, hogy a károsult tökéletesen kárpótolva leund.

* E. M. K. E. Az erdélyi magyar közművelődési egylet javára rendezett mulatság rendező bizottsága ezennel tudatja a nagy közönséggel, hogy minden elterjesztett hír daczára a czelba vett mulatság e hó második felében meg fog tartatni. Már eddig 50 rendező bizottsági tag iratkozott alá, kik közül — a rendezés megadománybitése vegett 12 tagu intező bizottság alakult. A mulatság — miután Fehér Herman, a „Bika” bérloje, csak tetemes összegert hajlandó a nagy termet átengedni — a „Korona” vendéglőben fog megtartatni, melynek bérloje minden haszonélvezet nélkül engedti át a nagy termet. A mulatság érdekes hangversennyel lesz összekötve.

* Köszönet. Fazekas Sándor realiskolai tanár ur a debreczeni nőegylet a zene-és dalegylet által f. évi februar 20 án rendezett „farsangi vásár” mulatságban személyesen résztvehetni akadályozva léven, es azelőt utlagosan 5 frtot juttatván hozzá az azon kijelentéssel, hogy azt — ez alkalomból — a nőegylet árvaahaza javára kívánja fordittatni; fogadj szives adományáert hálas köszönetem nyilvánítását az árvek nevében. Márton László, nőegyleti pénztárnok.

* Hajdumegyei csárdás. A hajdumegyei bábra, mely f. hó 6-án tartatik, Ráczy Károly, kedvelt népzeneésünk, „Hajdumegyei csárdás” cz. alatt új csárdást szerzett, melyet a rendező-bizottság már el is fogadott. Az új csárdást a hajdumegyei bálon fogják először bemutatni.

* Szenzációsi rablási merénylet. Ma délután fél 3 órakor a 32-ik számú bérkocsin, melynek kocsisa 14—15 éves gyerek volt, egy uri ruhában öltözött, magas termetű, vad arcvonásokkal bíró férfi kihajtatott az István-gözmalomba, s egy levelet adott át Tikos József pénztárnoknak, mely levélben írónal az volt írva, hogy a városban rablók vannak, kiknek a számára a pénztárnok rögtön adjon át 2500 forintot, — különben azonnal megkezdik a rablást. A pénztárnok vonakodott a pénzt átadni s ekkor a rabló forgó-pisztolyt szegzett a mellének s követelte a pénzeszeg átadását. Daczára annak, hogy a szomszéd szobában hatan is voltak, a rablóval nem tudtak elbánni, mert fegyver nem volt kéznél, a rabló pedig uralta a helyzetet s mindenkit, aki csak megmozdult, agyonlövessel fenyegetett. A pénztárnok elkezdte neki számolni a pénzt, s midőn egy ezrest oda adott, azt mondta rá a rabló: „adjon helyette kisebb pénzt!” 2300 forintot zsarolt ki ilyformán. Ekkor ismet a bérkocsira ült, a kocsist — ha gyorsan nem hajt — lelovéssel fenyegetve. A gözmalom szemelyzete zajt ütött s a rabló üldözésre indult. Boczkó rendőrfőkapitány epen ekkor jött a régi gazdasági tanítészettől, hol most a sorozás folyik, vele együtt jött Mile Miklós rendőr, — ki a gyorsan robogó bérkocsit megállította. Ekkor a rabló kiugrott a bérkocsiból s két izben a bator reudörre lött, kinek azonban csak ruháját találta a golyó, s az oda érkezett Post a Baint rendőrral együtt a rablót lefogták. A rablót pénzeszegert dr. Medgyaszay a Deszö rendőrségi fogalmazó vette előtte s kísértette be a városházára, hol a nyomozást Nagy Gusztáv L. ker. alkaptány teljesíti, a rablót, a nála talált közsegi bizonylat szerint, Rózsá Imrénének hívják, korára néve 26 éves, balmoz-ujárósi illetőségű, nős a közsegi bizonylat szerint eddigelő kifogástalan életet folytatott. A bérkocsit a „Bika” előtt fogadta fel, előre kifizette, — a rablót pénzen kívül mindössze 10 krt találtak nála. A forgópisztolyt, melyet elvettek tőle, még egészen hasznalatlan. Az urias öltözetet egyszerű magyar ruha főie öltötte fel. Elfogatása után ittassnak tetette magát.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó emberök es rokonok, kik felejtethetlen jó férjemenk vegtisztességételen sziveskedtek megjelenni, fogadják hálas köszönetemet, özvegy Balogh Peterné.

* Köszönet. Az „Alföldi takarékpénztár” mult 1886. évi nyerevényéből, a debreczeni jöteknözegylet árvaahaza javára 10 — tíz frtot adományozván, midőn ennek átvetélt nyilvánosna elismerem: nem mulasztatom el — az adományozó üzretet tek. igazgatóságának — hálas köszönetemet nyilvánítani az arvak nevében. — Márton László nőegyleti pénztárnok.

* Még mindig vannak kétkedők, a kik daczára a legmeggyőzőbb bizonyítványoknak nem bírák megokat elhatározni arra, hogy sokkal árágob szerek helyett, mint p. o. rhabarbara, keserűviz, su zbergi s egyéb gyomorcsépppek, kiserletet tegyenek a Brandt R. gyógyszeres svajci labdacával; pedig megvagyunk győződve, hogy azoknak biztos, keletemes s ártalmatlan hatása meg a legérdekesebb természetut is kielegete. A gyógyszerárakban valódi Brandt R. gyógyszeres svajci labdacokat kell mindig kerülni s ügyeimi kell a dobozokon lévő czéjgyegyre; mely egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. uvaairasa.

Történeli naptar. Hetfő, márczius 1. Magyar voroskereszt, 1764-iki állam, 4% bajor, szászmeimniqui es braunschveigi sorsjegyek huzasa. 1792. II. Leopold király halála. 1815. I. Napoleon kiütése Cannes mellett. Kedd, márczius 2. 1835. I. Ferencz király halála. 1849. Bem győzeme Medgye-nél.

Házánk s a külföld.

— Tűz a vígadóban. A fővárosi vígadóban vasárnap ejei 11 ora tájban tűz ütött ki. A vígadóban éppen a budapesti első gyermek menhely kaliko-álcrozos bájját tartották s a tűz híre a közönség — természetesen nagy tolongás közben — szétoszlott. A tűz a nagyterem és a buffet felet levő padlason ütött ki. Az egyik tetőrezs gyuladt meg es csakhamar sűrű füst borította az egész padlast. Nagy szerencse, hogy idejekorán észrevehettek a bajt s főleg a gyors i tázaedések közönelőd, hogy komoly szerencsétlenség nem törtent, mert különben nem lett volna elérhető a borzasztó katasztrófa. A tüzet csak éfél után sikerült elnyomni.

— Fejedelmi esküvő. Mária Terézia a főhercegnő, Károly falvator főhercege leánya, febr. 28-án tartotta esküvőjét Károly István főherceggel. Az esküvő igazi fejedelmi pompával tartott meg az udvari plébánia templomban, hol az udvar csaknem teljes számmal jelen volt.

— Véres menyegzői napnak volt tantja Nagy-Sáros febr. hó 16-án. Az eset így törtent: Bellovics János fiatal es jómódu házasa, egy gyermeknek atja, a nászmenettől azzal váit el, hogy majd lövi fog, mint ez ilyen alkalmaknál nepies szokás, s egy kovács-műhely be ment. A mint több lövés eldörült, a Bellovics is elhangzott, őt magát pedig vérelen találták. Orvosért küldtek, de a lehetőleg gyors segély hi-ztalan volt, mert a golyó épen a szívet furta át. Eleinte azt hitték, hogy orgyilkosságnak áldozata; de a szerencsétlen zsebében levőlékét találták, melyben borzasztó tettenek indokál boldogtalan házasa életét hozza fel.

— Rövid hírek. 106 éves asszony hunyt el a napokban. Niederrvidenben. — Gyémánt mellűt fognak ajándékozni a párisi közzégtanács rojalisa tagjai Orleans Amália hercegnőnek menyegzője alkalmából. — Földmentett cigányok. Az encserdorfi gyilkossággal vádolt cigányokat Dániel Mátyást es a Cserkeszi testvéreket a gyilkosság vádjá alól fölmentették, de csavargás miatt 4 heti fogságra ítélték. — Uj elem. Freiaurgban Winkler egyetemi tanár új vegytani elemet talált föl s azt „Germanium”-nak nevelte el. A Germanium az ezüstnek kéu es higanyos vegyületi erkövében jön elő s az antimonhoz hasonlít, de annál nehezebb. A Germanium a 65-ik elem. — Szocialista boszúnak tartják Prágában a közeli Rovin helységben Sztreycék vargán es fián elkövetett gyilkosságot. — A ranylakodalimukat ütték a napokban Miskolcon Bató István es neje s es alkalmossal a szegények közt pénzt osztottak ki. — Asszfalt tavat fódöztek föl a Truidad szigeteken, a tóban viz helyett folyó asszfalt van, mely a föld mélyéből bugyog elő. — Ujságkrach. Az olaszországi lapok legnagyobb es legelőkelőbb része deficitel dolgozik s valami hét a bukás szelen áll. — A lippei elűnt savanyvizforrást a tavaszon keresni fogják s ha megtalálják, fűrdő: fognak építeni melé. — Tolvajbanda garázdálkodik Veszprémben s egyre-másra követi el a lopásokat; a banda tagjai 14—17 éves leányok s egy párt már elfogtak közülök. — Nagy börtört jelentenek Berlinből; egy egyszeres bolt Werthim-szekerényeit nyitották ki álkücsökkel eddig ismeretlen betörők s 290 arany órat elvittek. A betöréssel a nemzetközi tolvajbandát gyanusítják. — Oriássa sással küzdött élet-halál harcot Borgóban egy 16 éves suhauc s a fin a east megölte, de oly sebeket kapott, hogy életéhez kevés a remény. — A mozdony elűvette magát Laibach mellett egy Kalan Mátyás nevű cancheni földbirtokos s a kerekék ketté szeltek. Az öngyilkosság okát nem tudják. — Pisztolylárbabaj volt Szentesen Braunecker Edgrád b. kormánybiztoshelyettes es Erlesbeck Ferencz királyi mérnök közt. Egyik fél sem sérült meg. Két gyilkostitételt halálra a miskolci törvényesek, az egyik egy Molnár Samu nevű apagyilkos, a másik egy Györfi Katona nevű legény, ki unokaöstvértét verte agyon. — Az életteremben robogott be a vonate hó 19-én Kempen németországi vasut-allomásra; a dolog ugy esett, hogy a vonat rossz váltóáuitás következtében a föl-korított vasnyomokra ment, azokat elapította s aztán neki ment az életterem áveges falának, betört es a terem közepén megállott. Emberben nem esett kár.

Muzsák.

— Felolvasás. Megjelent s lapunkhoz is beküldtet: „Kereskedelemről a kereskedőnek” szövegetről a nőek. Mottó: Adjunk alamizsnát a népnek. A budapesti kereskedőifjak társulatában 1886. Január 28 tartott felolvasása Dr. Kóos Gábor budapesti kereskedelmi akademiái tanárának. Budapest, Kilián Frigyes bizománya, ára 15 kr. (Tömegesen megrendelve 10 kr. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

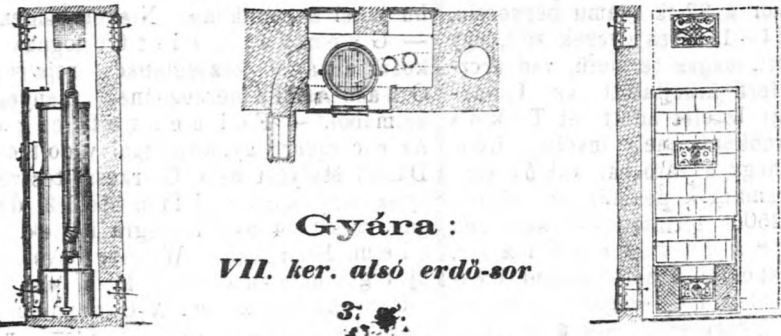
— A Szvorenýi-ünnepély Egerben vasárnap nagy feunyeit ment vegde. Jelen voltak: Klamarik miniszteri tanácsos, Homan főgazgató, a papság képviselői, a megye Zalaí Józseffel, a megye Tavasi polgarmesterrel az eleu, a jogasademiái tanárkar Huberth tanár vezetése mellett, a volt tanítványok Vincze Alajos főgyehazi hitközsökkel es számos testület. Továbbá a magyar tudományos akadémia részéről Budez, Szarvas es Wolf; a Kisfaludy-társaság részéről Heinerich; az Aurorakör részéről pedig Balázs, Sziklay, id. Szinyői es Kopácsi Dezső voltak jelen. Homan főgazgató ányujtotta a Ferencz József-rendet Szvorenýinak, ki a számos üdvözlésre egyenkint válaszolt. Az üdvözések után a cziszter-czeknél díszlakoma volt, melyen számos lelkes felköszöntő mondatot.

— A Temesvári színezűgyű békés megoldást nyert. A város es Gerőfi Andor igazgató közt oly egyezség jött létre, mely mindkét fél érdekeit kölcsönösen kiegyenliti. Gerőfi Andor a városi tanácsból a — polgármester aláírásával bizonyítványt nyert, melyben teljes elismerés fejezteti ki ugy Temesvárra vitt társulata szervezéseert, valamint az igazgató művezető, es színezű ügyességeert s erkölcsi magavisleteert. (A ügyezést Temesvár város öbzűlyeise febr. 27-en hagyta jóvá.

Felolvasó szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb felfedezés SAVANYU-KÜT legjobb asztali- és üdítő ital, kitünő hatásanak bizonyult köhögésknél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál. Mattoni Henrik, Karisbad és Budapest, életét hozza fel.

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára :
VII. ker. alsó erdő-sor

Ajánlja szabadalmazott, bejuttatott, önmagukat felhúzó
zárdőnyeit

hullámzott aczellemezéből; továbbá szabadalmazott Blazicek- és Brecka-féle **töltő és szellőztető**

kályhák;

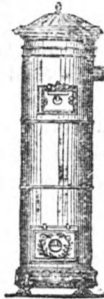
központi-fűtési berendezéseit.

Ajait szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építményeknél iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztető és nélkül, igen szélszerűen alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába tartozó munkáit u. m. épületi-, mű- és szerkezeti lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségvetések, ingyen és bérmentve.

Fővárosi Hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletreszjegyeire (110 frt) úgy Budapesten az igazgatóságánál, mint vidéken az erre felhatalmazott képviselősegeknél folyton elő lehet jegyezni. A tagok 50—100 frt-ig, kedvező feltételek mellett, személyes hitelre is, melyek művelése az intézet egyik főczélja (váltó és jót-áltó) csekély, minden 100 frt után csupán

heti 50 krral törleszthető kölcsönt

nyerhetnek, 6% kamatra, úgy hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hiteltű egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.

Bővebbet a képviselősegeknél vagy az igazgatóságánál, (VIII. Főherceg-Sándor-utca 32) hol egyszerű levélbeli kérdészködésre részletes felvilágosítások készséggel adatnak.

Budapest, 1886. február hóban.

Az igazgatóság.

Megbízható, szolid képviselők kerestetnek.

NINCS TÖBBÉ TÚDÓBETEGSÉG!

TRENKER-féle

JÁVOR-KIVONATI SZEREK GYÁRA

NÉMET-KERESZTUR SOPRON MELLETT.

Betegnek segítségére lenni, az ember kötelessége s e kötelességet csakis a feltaláló **TRENKER** jávorkivonati szereinek használása által teljesíthetni.

A jávorkészítmények az egyedüli gyógytáplálószernek mell, gyomor- és aranyeres bajok, gyenge emésztés és általános testi gyengeségek ellen, továbbá női betegségek, idegbajok, verszegény gyermekeknek kik schruphulosusok, súlyos betegségeknek gyors utóélet eszközeinek, valamint minden bronchial tartós és időszaki bajoknál.

Igy beszélnek és ajánlják a következő professzorok: Dr. Moser N. J., Bécs Dr. Weigel egyetemi tanár, Lemberg Dr. Dunajet Ign. járásorvos Nagy-Megyes és dr. Schumel T. J. Kreisbach.

A jávor gyógyszer a bécsi és budapesti vegyeszeti kísérleti al omásoknál megvizsgáltattak és mint legjobb gyógyszer ajánlottak, miután ezek emésztés és elvagyitalanság ellen hatnak, nem okoznak az izben savanyt.

ÁRAI a valódi Trenker féle jávorigyőszereknek: a süritett jávor kivonat (acer dasearpus) tegeyekben 50 és 30 kr., jávor-kivonati gyomor-pasztyillak skatulyában 50 és 30 kr., jávor kivonati mellobonok kartonokban 20 és 10 kr. Nagyban megrendelésnél árleengedés. Postán és vasutal széküldi vezértárnokunk. Továbbá **Török J** gyógyszer. király-utca 12., valamint az összes bel- és külföldi drogüisták, gyógyszereszek, fűszer-, csemege- és czukorka kereskedőknél 2 forinton alul nem küldetik szét.

Debreczenben kaphatók: Rickl József J. Zeimos és Geréby Fülöp urak kereskedésében.

Ügynökök és raktárnokok kerestetnek.

Tekinetes

Trenker M. A. és társa uraknak Német-Kereszturo-t.

Van szerencsém ezuttal becses tudomásukra hozni, miszerint az önök által feltalált Jávor szereket megvizsgálván azzal próbat tettem saját magammal és betegemmel, hogy azt kitanónok találtam a hozott több nemelül, kérem pedig ezen aidaos jó haziser terjesztésére ezen bizonyítványomat a hirdapokou közlirre tenni, mivel bebizonyult dolog az, hogy érdemes rea.

Szegeden, 1886. január 31.

Dr. Gabara Vincze,

városi főorvos, sebész, az összes győgtudománynak tanár, a Lipót-rend lovagja és aranykoronás érdemkereszt tulajdonos.

Huzás már jövő Hónapban.

Kincsem 1 ft 11 sorsjegy csak 10 ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. // 4788 pénzneremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodaja: Budapest, vaczi-utca 6. sz.

Kaphatók helyben a dohánytőzsdékben.

KITÜNTETÉS
SZEGERD
érdeméremmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1878.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KAROLY ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal:

tankönyveket, hirdapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat;

diszműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

diszes egybokelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászat köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számíttatik

HIRDETESEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő **DEBRECZEN** cz. hirdapban a legolcsóbban számítva közé teszek.

KUTASI IMRE.

könyv- és könyomda-tulajdonos.

KITÜNTETÉS
LONDON

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KAROLY há.

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt
Fél évre 5 frt
Negyed évre 2 frt

Egyes szám 5 kr

A lap szellemi részét illetően
den közlemény följárta, Vessé
és följárta, a szerkesztőség
bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben

REDAKCIÓ: K. LAJOS és
OSÁTHY KAROLY könt
kereskedésében és a kiadóh
talban KUTASI IMRE könt
gyomdájában az postahivatal
utján.

A fellegvár

(K.) Tehát elér

melyben az osztrák
keretbe szorítanak,
felverő népfelkelési
régii osztrák Land
minden besorozott o
töltött a sorhadser
téve a Landwehr-cs
kellett töltenie s e
egy seuki által neu
liche reservcorps-c
ötvenedik évét el n
Ugy rémlik el
mán tíz évi koru
haladás Magyar
csi Reichsein
illesztése fel
fővárosban terjeng
lehet észrevenni, d
részeiben, hol a
tisztá levegőjét még
lyezni a Tisza k
ott azt tisztán látj
átlatásához elegend
érzelem is!

Vannak olyan
felhivatalos-örömmel
lési törvényt, mive
sok § fájától az
azon részét, mely
tét és államiságát
perc eltörlüli, még
országgyűlésen hoz
kimondott határozat
Sehol sem leh
vényre vonatkozóla
felszólalást olvasni
febr. 24-én megjel
kében, az ösmere
erre is csak azt m
lekszik kötelessége
ság nemes köteleme
teri kegdyj irányo

Am legyen,
jól van-e ez így?
kormány és az ol
ment, hogy az o
de még a 67-es
gyott jogait is an
el maguktól? Mi
bálért? vagy a T
dett szemöldökeier
zet saját létének
nem pedig azért
csatlósai legyennek
A hadsereg
bőző testületet k
magyarországi, m

A magyar
kelő sereg is
tik fel, a közös
császárnak esküsz
nak egymással s
más mellett
katonaviselt embe
de annyit mi is
ezen felállítás ies
önálló állami léte

Elég azt ké
a tavaszi, egész
tottságban tartó
mával? Az orosz
vetségre lépett a
ban Francia- és
tehát józan észsze
három nagyhatalo
zedelmessen kerül
triánk?

Azon Ausztr
összetartók, e hel
hiszi Ausztria, h
segélyre, kit a p
eszélyllet tart sa
még senkisésem s
közé, mint ez az
papa.

Nos, a mi l